

Miljø- og Planlægningsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K.

14. november 2006

Anmodning om foretræde vedr. ny lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (L55)

Dansk Landbrug skal hermed anmode om foretræde for Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg vedr. udvalgets behandling af forslag til lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (L55).

Dansk Landbrug har en væsentlig interesse i, at den nye miljøgodkendelsesordning for husdyrbrug bliver en hensigtsmæssig ordning for såvel myndigheder som landmænd og en ordning, som både sikrer et fortsat højt beskyttelsesniveau og erhvervets fortsatte udviklingsmuligheder.

Det er således afgørende for Dansk Landbrug, at den nye miljøgodkendelsesordning sikrer

- forenkling
- gennemskuelighed
- incitament til dynamisk udvikling af husdyrproduktionen i harmoni med omgivelserne og
- proportionalitet mellem krav til anvendelse af tiltag til miljøforbedringer og omkostninger forbundet med tiltaget for landmanden.

Endvidere er det helt afgørende, at der med den nye miljøgodkendelsesordning sikres bestemmelser, og herunder særligt overgangsbestemmelser, der giver de nye kommuner den bedst mulige start på dette omfattende opgaveområde, som for en stor dels vedkommende er nyt for kommunerne. Derfor skal det sikres, at der ikke pålægges kommunerne unødige administrative opgaver i forbindelse med overgangsperioden over årsskiftet, og at grundlaget for kommunernes administration bliver så klar og entydig som muligt.

I det nedenstående er der redegjort for en række problemstillinger, som Dansk Landbrug mener, at udvalget bør inddrage i behandlingen af lovforslaget.

Problemstillinger i det fremsatte lovforslag

I det følgende er der redegjort for en række problemstillinger:

1. Overgangsbestemmelser
2. Frist for udnyttelse af godkendelsen
3. Ammoniak
4. Lugtregulering
5. Arealregulering
6. Regulering af fosfor og nitrat

7. Straffebestemmelser
8. Afstandskrav for udegående svin

1. Overgangsbestemmelser

Krav om anmeldelse efter husdyrgødningsbekendtgørelsen inden 1. januar 2007

Det fremgår af lovforslaget (§ 104, stk. 1 og bemærkningerne hertil (s. 108)), at hvis alle de nødvendige myndighedsafgørelser til etablering, udvidelser eller ændring af husdyrbrug er meddelt inden 1. januar 2007, vil husdyrbruget efter 1. januar 2007 kunne etableres uden godkendelse efter de nye regler. Ved nødvendige afgørelser forstås alle former for myndighedsafgørelser, herunder anmeldelse efter husdyrgødningsbekendtgørelsen, hvor landmanden indsender en anmeldelse og kommunen har 14 dage til at reagere. Hvis kommunen ikke reagerer, har kommunen truffet afgørelse om, at projektet kan sættes i gang.

Der bør *ikke* stilles krav om, at en anmeldelse til kommunen efter husdyrgødningsbekendtgørelsen skal være omfattet af disse nødvendige afgørelser, der skal være truffet før 1. januar 2007.

En anmeldelse kræver indsendelse af bygningsmæssige konstruktionstegninger. Landmanden vil normalt vente med udarbejdelse af de bygningsmæssige konstruktionstegninger og anmeldelser indeholdende disse, til der er truffet afgørelse i den miljømæssige vurdering af sagen, dvs. VVM-screeningen. Et stort antal sager vil således i dag have alle afgørelser, herunder afgørelse om at et projekt ikke er VVM-pligtigt, men der vil ikke være foretaget anmeldelse efter husdyrgødningsbekendtgørelsen, da en sådan anmeldelse ofte først foretages i forbindelse med byggeriets påbegyndelse.

At stille krav om at disse sager skal behandles efter ny lov, hvis denne anmeldelse ikke er foretaget inden 1. januar 2007, vil være helt unødvendigt ud fra en miljømæssig betragtning og unødigt ressourcekrævende. Dansk Landbrugs rådgivning, Landscentret har vurderet, at der på landsplan er ca. 1200-1500 sager, der har afsluttet en VVM-screening, men som endnu ikke har foretaget en anmeldelse efter husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Der er i disse sager allerede foretaget en fuldt ud tilstrækkelig miljømæssig vurdering. Det er derfor rent formelt at foretage en anmeldelse til kommunen efter husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Det vil i praksis være umuligt for alle sagerne at få foretaget denne anmeldelse inden årsskiftet. Det vil ligeledes være helt umuligt for kommunerne at behandle anmeldelserne. Det frygtes, at kommunerne vil besvare anmeldelserne med en besked om, at kommunen vil behandle anmeldelsen på et senere tidspunkt, dvs. efter 1. januar 2007. Kommunerne vil herved komme under et stort pres. Det vil medføre et stort ressourcepild, da allerede foretagne screeninger vil skulle behandles på ny. Samtidig vil det bevirke, at kommunerne vil skulle starte det nye år med en betydelig sagspukkel.

Kravet om en myndighedsafgørelse af en forhåndsansøgning vil være helt umulig at opfylde i en række undtagelsessituationer (Lovforslagets §§ 104, stk. 3, 108, stk. 4, 109, stk. 2 og 110, stk. 4), idet der i disse sager ikke foreligger en endelig tilladelse eller godkendelse. Der vil således ikke være et endeligt grundlag for at foretage en anmeldelse. Hvis de påklagede afgørelser stadfæstes, vil der også i disse sager være foretaget en endelig miljømæssig myndighedsbehandling inden 1. januar 2007.

Der bør i § 104, stk. 3 være en tilsvarende overgangsregel for screeningssager, hvor der ikke inden 1. januar 2007 er meddelt en eventuel landzonetilladelse, idet en sådan tilladelse normalt ikke meddeles, før screeningssagen er endeligt afgjort.

Gyldighedsperiode for screeningsafgørelser

Det fremgår endvidere af lovforslaget (§ 104, stk. 2 og bemærkningerne hertil (s. 108)), at screeningsafgørelser om ikke-VVM-pligt bortfalder, hvis de ikke er udnyttet senest 2 år efter, de er meddelt.

I dag er der en praksis for, at screeningsafgørelser om ikke-VVM-pligt har en "levetid" på mindst 3 år.

Der er med lovforslaget tale om en helt unødvendig stramning af bestemmelsen, der ikke har nogen reel betydning. Ved at opretholde en frist på mindst 3 år for udnyttelse af screeningsafgørelser sikres det, at landmænd, der har fået en screeningsafgørelse om ikke-VVM-pligt til et projekt uden miljømæssig betydning, men som endnu ikke har gjort brug af afgørelsen, ikke pludselig står med en ugyldig afgørelse. En screeningsafgørelse må kunne anses som udnyttet, hvis afgørelsen er udmøntet i konkrete tilladelser/godkendelser. Konsekvensen af en stramning af bestemmelsen, som de fremgår af lovforslaget, vil være et unødigt ressourcespild.

Krav om overdækning af gyllebeholdere bygget efter 1. januar 2007

Visse gyllebeholdere, der har opnået de nødvendige godkendelser inden 1. januar 2007, men først bygges efter 1. januar 2007 og som er planlagt placeret i nærheden af sårbare naturområder eller naboer vil med den nye lov blive stillet overfor krav om fast overdækning (Bemærkningerne s. 38).

Denne regel er juridisk set urimeligt skærpende for de landmænd, som har alle tilladelser på plads, men som endnu ikke har bygget beholderen. Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret har vurderet, at der er tale om 15-25 beholdere. Til gengæld er der tale om at pålægge disse beholdere en væsentlig ekstraomkostning. Samtidig må vi konstatere, at det slet ikke vil være muligt for landmanden at nå at opføre en tilladt beholder inden årsskiftet.

Som ved normal praksis for lovgivningsarbejdet bør kravet derfor alene stilles til beholdere, der har opnået tilladelse efter 1. januar 2007.

Hjemvisning af klagesager fra Miljøklagenævnet og Naturklagenævnet

Ifølge lovforslaget overdrages verserende klagesager vedr. VVM-screeninger og miljøgodkendelser efter de nuværende regler fra henholdsvis Naturklagenævnet og Skov- og Naturstyrelsen til Miljøklagenævnet. I de tilfælde, hvor Miljøklagenævnet hjemviser sager til fornyet behandling i kommunen, skal disse behandles efter lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Verserende klagesager vedr. regionplantillæg afsluttes af Naturklagenævnet. I de tilfælde, hvor Naturklagenævnet hjemviser sager til fornyet behandling i kommunen, skal disse behandles efter lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Sådanne sager, der af klagenævnet hjemvises til kommunen til fornyet behandling efter de nye bestemmelser, bør i stedet kunne afgøres af klagenævnet efter de hidtidige bestemmelser, der var gældende på tidspunktet for afgørelsen. Der er ofte tale om sager, der har været under behandling af myndighederne i særdeles lang tid - op til flere år - og det er derfor helt urimeligt for ansøger, at disse sager overgår til behandling efter nye bestemmelser på grund af urimeligt lange sagsbehandlingstider.

Der kan eventuel være tale om, at klagenævnet anlægger en individuel konkret betragtning i den enkelte sag, hvor forholdene i den enkelte sag, herunder væsentligheden af de forhold, der indgår i den påklagede sag, er afgørende for, om sagen hjemvises til behandling efter hidtidige bestemmelser eller efter den nye lov. Som eksempel bør bagatelagtige eller mindre forhold være årsag til, at sagen afgøres efter de regler, der var gældende på afgørelsestidspunktet.

2. Frist for udnyttelse af godkendelsen

Det fremgår af lovforslaget, at en tilladelse eller godkendelse skal være udnyttet senest 2 år efter, at tilladelsen eller godkendelsen er meddelt (§ 33 og bemærkningerne hertil (s. 76)). En godkendelse efter lovforslaget kan først anses for udnyttet, når den godkendte etablering, udvidelse eller ændring er gennemført og i drift.

En frist på 2 år er for kort til opførelse af det tekniske anlæg og opbygning af en husdyrproduktion. Fristen skal derfor forlænges eller alternativt skal der ikke være krav om en fuld udnyttelse af godkendelsen inden fristens udløb. I stedet bør kravet til udnyttelse af godkendelsen bestå i krav om, at produktionsanlægget er opført og taget i brug, men derimod ikke at produktionen er på det ansøgte niveau. En fuld produktion opnået i fx en sobesætning med tilhørende slagtesvineproduktion vil først kunne opnås efter ca. 2 år, bl.a. fordi soens 1. kuld i gennemsnit er mindre end de følgende.

3. Ammoniak

Der er med lovforslaget lagt op til en generel ammoniakregulering med krav om 15 pct. reduktion stigende til mindst 25 pct. reduktion i forhold til "bedste staldsystem" i 2009. For at sikre en dynamisk udvikling af erhvervet og sikre, at der sættes skub i udviklingen af miljøteknologi, er det helt afgørende, at ammoniakreguleringen bygger på proportionalitet imellem miljømål og erhvervets omkostning for at opnå de opstillede mål.

I den forbindelse skal der gøres opmærksom på, at Danmarks Miljøundersøgelsers hidtidige opgørelse af ammoniakfordampningen jf. udredningsarbejdet er overvurderet. Ved den nuværende regulering af landbruget, og med forventning om at EU realiserer de foreslåede mål i unionens temastrategi for luftforurening, forventes det gennemsnitlige nedfald af kvælstof i 2020 at falde til 10 kg kvælstof pr. ha, hvilket betyder, at hovedparten af den kvælstoffølsomme natur vil være sikret gunstig bevaringsstatus.

Det ligger med lovforslaget fast, at de nye skærpede reduktionskrav til ammoniakemission for den enkelte husdyrproduktion stilles i forhold til "bedste staldsystem", der er defineret ud fra normtallene fra 2005/2006. En fastholdelse af dette fikspunkt er afgørende for at fastholde erhvervets dynamiske udvikling, som er den grundlæggende forudsætning for at sikre en fortsat konkurrencedygtig, tidssvarende og miljøvenlig husdyrproduktion.

4. Lugtregulering

Det var allerede inden indgåelsen af den politiske aftale om den ny miljøgodkendelsesordning for husdyrbrug et erklæret politisk mål at reducere nabogenerne i form af lugt. Derfor var der allerede et arbejde i gang med at udarbejde en ny lugtvejledning før indgåelsen af aftalen. Den politiske aftale og lovforslaget om den nye miljøgodkendelsesordning har siden fulgt op på dette politiske ønske og lagt et særdeles stramt beskyttelsesniveau med hensyn til lugt.

Lovforslaget tager udgangspunkt i, at de nye regler skal være strammere end de hidtidige, især for de større brug. Lovforslaget lægger derfor op til en markant stramning, som vil have betydelige konsekvenser for erhvervet, og som derfor er helt uacceptable. Det skal i den forbindelse slås fast, at bedrifter fra 75 DE og op til IPPC-grænsen tidligere slet ikke har været omfattet af en egentlig lugtregulering, når de var placeret udenfor 300 metergrænsen henholdsvis 100 metergrænsen fra en samlet bebyggelse. Udover denne ændring er der i den nye regulering lagt op til yderligere stramning af geneafstandene i en grad, der er helt uacceptabelt for erhvervet, særligt for så vidt angår afstandsreglerne til enkeltboliger.

De foreslåede nye afstandskrav til lugt betyder, at minimum 31 pct. af slagtesvinebesætningerne i Sønderjyllands Amt og 23 pct. af besætningerne i Vejle Amt ikke kan udvide ved deres nuværende placeringer. Disse procentsatser er ude af proportioner i forhold til det aktuelle antal lugtsager i de to amter.

5. Arealregulering

Proportionalitet mellem udvidelse og arealregulering

Samtidig med regulering af det tekniske anlæg vil miljøgodkendelsen udgøre grundlaget for arealreguleringen for den enkelte husdyrproducent. Arealreguleringen, for så vidt angår nitrat til overfladevand, vil blive foretaget ved en skærpelse af harmonikravet på sårbare områder, der defineres nærmere og en kortlægning af de enkelte områders reduktion af nitrat. Endvidere vil nitrat blive reguleret i forhold til grundvand. Arealreguleringen vil endvidere omfatte regulering af fosforoverskuddet på arealer med risiko for fosfortab. Disse arealer defineres nærmere som drænedele jorder og drænedele lavbundsgrunde med ringe bindingskapacitet for fosfor.

Da arealreguleringen gælder for hele den pågældende bedrift ved meddelelse af en miljøgodkendelse, er det afgørende at fastholde, at kun særligt sårbare områder, der er nærmere defineret, skal danne grundlag for regulering, og at det skærpede harmonikrav kan erstattes af andre tiltag (efterafgrøder, udtagning, våde enge m.v.).

Bestemmelserne vedr. arealregulering, som de fremgår af lovforslaget, bevirker, at husdyrbrug, som er større end 75 DE, eller som ved udvidelse eller ændringer bliver større end 75 DE, selv ved meget små udvidelser vil blive omfattet af et krav om regulering på hele arealdelen. Det kan særligt i områder med stor andel af sårbare områder bevirke en væsentlig skærpelse af eksisterende drift. Der vil i sådan en situation ikke være proportionalitet mellem den beskudte udvidelse og den betydning, som udvidelsen får, herunder på den eksisterende drift. Det bør derfor i en sådan situation være muligt at udvide uden at blive stillet overfor et krav om regulering af hele bedriftens arealtilliggende.

Anmeldelse af arealudskiftninger i ny miljøgodkendelsesordning

Kravet om, at der på ikke-sårbare arealer, der ikke i forvejen er omfattet af en miljøvurdering, skal være indgået aftaler om overførsel af husdyrgødning længe før gødningen faktisk skal anvendes på arealet er en væsentlig skærpelse i forhold til i dag. I dag er kravet, at der skal foreligge en skriftlig aftale om overførsel af husdyrgødning i de situationer, hvor en husdyrproducent har harmoniproblemer, idet modtager skal have kvitteret for modtagelsen senest 31. juli i den planperiode, hvor husdyrgødningen er modtaget. Hvis overførslen ikke sker på baggrund af harmoniproblemer, skal der blot foreligge oplysning om modtagelsen i gødningsregnskabet den 31. marts det efterfølgende år.

I det fremsatte lovforslag er der foreslået en langt mere kompliceret ordning ved indgåelse af aftaler om afsætning af gødning. Det fremgår af forslaget, at gylleaftaler eller arealudskiftninger på ikke-sårbare arealer, der ikke i forvejen er omfattet af en miljøvurdering, skal anmeldes til kommunen inden planårets begyndelse, dvs. før 1. august i det pågældende planår fra 1. august til 31. juli. Såfremt kommunen har gjort indsigelse mod de anmeldte arealer skal dette oplyses til anmelder senest 31. december i det pågældende planår. De anmeldte arealer kan herefter benyttes i den kommende vækstsæson fra 1. januar. Hvis man f.eks. skal afsætte dybstrøelse i efteråret 2008, skal denne afsætning anmeldes senest 31. juli 2007, for at anmelder kan være sikker på at have tilladelsen på plads inden gødnings skal anvendes på marken.

I stedet bør der sikres en fortløbende anmeldelse af arealudskiftninger/gylleaftaler til kommunen, der behandler sagen i løbet af 14 dage, da der er tale om overførselsaftaler i områder, der i forvejen er udpeget som ikke-sårbare, må dette være administrativt muligt.

6. Regulering af fosfor og nitrat

Der er i det fremsatte lovforslag foretaget væsentlige stramninger i reguleringen af fosfor og nitrat. For fosfor er det areal, der omfattes af en regulering udvidet til også at omfatte drænedele lavbundsarealer, hvilket betyder, at yderligere 35.000 hektar omfattes af en regulering.

For nitrat er der ligeledes foretaget en udvidelse af det areal, der omfattes af en regulering. Her er det særligt hensynet til drikkevandet, der har været årsag til, at nitratfølsomme indvindingsområder er blevet omfattet med krav om grænse for maksimal udvaskning af nitrat.

Der er for begge forhold tale om stramninger, der bevirker betydelige begrænsninger i landbrugets produktionsvilkår, men som miljømæssigt har ringe betydning. Erhvervet anser derfor de foretagne stramninger for unødvendige og uhensigtsmæssige.

Der er et klart behov for, at regulering af nitrat og fosfor baseres på en sårbarhedskortlægning fra statens side, som kommunerne kan administrere efter.

7. Straffebestemmelser

I lovforslaget lægges der op til en generel skærpelse af det almindelige bødeniveau, som "står mål med den økonomiske fordel og den miljørisiko, som overtrædelsen indebærer". Det er anført, at en bøde vil kunne fastsættes således, at der tages højde for at der har været en økonomisk fordel og bøden vil kunne "forhøjes med den skønnede fortjeneste eller besparelse". Dansk Landbrug er som udgangspunkt enig i, at overtrædelser skal medføre bøder, der afspejler den opnåede fortjeneste. Men det forekommer ikke rimeligt, at der skønmæssigt sker en forhøjelse af bøden med en fortjeneste/besparelse, som man ikke kan opgøre.

I sager vedr. overproduktion af husdyr fremgår det af lovforslaget, at der kan foretages en konfiskation af en andel af fortjenesten. Fortjenesten beregnes med udgangspunkt i dækningsbidrag I, dvs. produktionsværdien, fratrukket variable omkostninger som f.eks. omkostninger til foder og dyrlæge, men ikke omkostninger såsom arbejdsindsats og vedligehold. Dansk Landbrug finder det helt uacceptabelt, at det er dækningsbidrag I, der er udgangspunkt for beregning af fortjenesten, idet øvrige omkostninger, inkl. evt. højere faste omkostninger som følge af bygningsinvesteringer m.v. også må indgå ved beregningen af fortjenesten.

For så vidt angår manglende overdækning af gyllebeholdere fremgår det af lovforslaget, at overtrædelsen bør medføre en bøde på ikke under 10.000 kr. Det er ikke hensigtsmæssigt, at der herved er fastsat en nedre ramme for bødeniveauet, som ikke rummer mulighed for at tage hensyn til tilfælde, hvor en lavere bødestraf kunne være rimelig af hensyn til overtrædelsens karakter og undskyldelighed.

Dansk Landbrug finder endelig, at der i straffebestemmelserne skal åbnes mulighed for at skærpe henholdsvis nedsætte bødestørrelsen afhængig af den konkrete sag.

Ad 8. Afstandskrav for udegående svin

Der foreligger ikke dokumentation for problemstillingen vedr. lugtgener fra udegående svin. Dansk Landbrug vil derfor opfordre til, at eventuelle særregler for udendørs hold af svin ikke fastlægges uden en nærmere redegørelse for problemstillingen og dens omfang.

Der henvises endvidere til Dansk Landbrugs hørings svar til lovforslaget, dateret den 16. august 2006. Dansk Landbrug ser frem til at forelægge organisationens synspunkter for udvalget.

Med venlig hilsen

Henrik Høegh
viceformand